

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Тетяна Шаталюк,
здобувач ступеня
вищої освіти «магістр»
Науковий керівник: Тодосієнко Н. Л.,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач
Вінницький державний
педагогічного університет
імені Михайла Коцюбинського
Вінниця*

Анотація. У статті розглянуто проблему естетичного виховання дітей дошкільного віку в процесі організації дозвілля, теоретичні основи та особливості естетичного виховання дітей середнього дошкільного віку, специфічні психологічні особливості у дошкільному віковому періоді. Проаналізовано науковий доробок педагогів та сучасні наукові дослідження, розглянуто динаміку становлення естетичної обізнаності та розвитку сприймання дошкільнят шляхом організації дозвілля.

Ключові слова: дозвіллева діяльність, дошкільний вік, естетичне виховання, середній дошкільний вік, творчість.

Дошкільна освіта дітей передбачає процес і результат освоєння істотних властивостей навколишньої дійсності і світу, краси, відтвореної у художніх, музичних образах, образах літератури. Естетичне виховання, зокрема послідовне формування у дітей естетичного ставлення до життя, розвиток сприймання і розуміння прекрасного у мистецтві, природі, взаєминах людей, художніх потреб і здатності до художньої творчості є вагомим чинником формування всебічно розвиненої особистості, тому як основа закладена у дошкільному дитинстві.

Системний погляд на основі залучення засобів мистецтва щодо форм і методів естетичного виховання дітей у дитячому садку пропонує в своїх працях Т. Доронова. Ігрові методи у навчанні дітей образотворчої діяльності пропонують: Г. Григор'єва – розвиток самоконтролю дітей в образотворчій діяльності; Н. Кириченко, Т. Науменко – використовують різноманітні ігрові методи і прийоми, ігрові ситуації, які допомагають розвинути пізнавально-творчу активність дітей дошкільного віку; зокрема казки, вірші, пісні, загадки, музичні та художні твори.

Метою дослідження є розгляд теоретичних засад та особливостей естетичного виховання дітей дошкільного віку в процесі організації дозвілля.

Естетичне виховання передбачає, насамперед, розвиток почуттєвої сфери особистості. Воно спрямоване на формування у творчої особистості здатності адекватно сприймати прекрасне і потворне, чуття міри у створенні художніх цінностей. Естетичне виховання є специфічною діяльністю, під час

якої у дітей дошкільного віку формується здатність до пізнання об'єктів навколишнього світу з естетичних позицій. На його основі формується художнє сприймання – пізнання дійсності засобами різних видів мистецтва.

У дошкільному віці дитина налаштована насамперед на гру. У середньому дошкільному віці у дітей виникає зацікавленість настроєм творів мистецтва, вони помічають зв'язок між змістом твору і його виражальними засобами, починають вибірково ставитися до різних жанрів мистецтва і конкретних творів, порівнювати та оцінювати їх; проявляються художні інтереси, нахили і прагнення до творчості, діти відчують радість від створення найпростішого віршування, складання пісень та поспівок, створення малюнків. Основними шляхами естетичного розвитку дитини є: самостійна художня творчість, художнє виховання, створення власного продукту – малюнка, поробок із пластиліну, «у музичних імпровізаціях слід прагнути втілити у невеликих піснях власні переживання, своє ставлення до навколишньої дійсності» [3, 36]. Завданнями художнього виховання особистості дитини засобами мистецтва якого є наступне: формування естетичного сприймання; систематичний розвиток естетичних почуттів і уявлень дітей, їхньої фантазії; залучення дітей до діяльності у всіх сферах мистецтва: музичне та образотворче, синтетичні види мистецтва; формування прагнення вносити елементи прекрасного – «естетичного зерна» в побут, природу, власну творчу діяльність; розвиток художньо-творчих здібностей дітей засобами різних видів мистецької діяльності. «Завдяки художньому сприйманню дитина пізнає себе, свої взаємини з навколишнім світом в «уявному полі» художніх образів шляхом емоційної ідентифікації» [5, 375].

Отже, в закладах дошкільного виховання у часи дозвілля дітей найчастіше залучають до таких видів художньої діяльності: зображувальна діяльність – сприймання творів образотворчого мистецтва, малювання, ліплення, виготовлення аплікацій; музична діяльність – сприймання музики, співи, ігри, танці, хороводи, гра на музичних інструментах; художньо-мовленнєва діяльність – слухання казок, розповідей, читання віршів, творчі розповіді; театралізована діяльність – театралізація, інсценізація. Динаміка становлення естетичної обізнаності та розвитку сприймання дошкільнят певною мірою залежить від їх здатності до емоційно-естетичного переживання. А воно має специфічні особливості у різних вікових періодах: ранньому, молодшому, старшому дошкільному віці [1].

Таким чином, естетичне виховання сприяє можливості художнього розвитку кожної дитини і поступово формує самостійну художню діяльність, яка виникає з власної ініціативи дітей, відповідає їхнім інтересам та потребам, вимагає особливого ставлення дорослого та непрямого педагогічного керівництва задля збереження інтересу до самостійної творчої діяльності. Культурна інстанція втручається не тільки на стадії отримання знань, а і під час організації дозвілля. Вона діє вже при самому початковому навчанні мови, організовуючи індивідуальні виявлення та вводячи норми спілкування, здатність жити у суспільстві. Художня творчість формується тоді, коли

НАУКОВИЙ ПРОСТІР СТУДЕНТА: ПОШУКИ І ЗНАХІДКИ

повністю змінюється душевний стан дитини; тоді, коли розум припиняє очікувати дива та вирішує створити його сам.

Список використаних джерел:

1. Бех І. Д. Особистість на шляху до духовних цінностей : монографія. Київ – Чернівці : Букрек, 2018. 296 с.
2. Гавриш Н. О. Інтегровані заняття у дитячому садку. Київ : Шк. світ. 2013. 128 с.
3. Грибанова М. В. Формування естетичного й художнього сприймання дітей старшого дошкільного віку : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07. Харків, 2010, 20 с.
4. Григоренко В. Є. Формування естетичного ставлення дітей старшого дошкільного віку до декоративно-ужиткового мистецтва на заняттях образотворчого мистецтва : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2017. 20 с.
5. Тодосієнко Н. Л. Підготовка майбутніх педагогів до творчої роботи з дошкільниками засобами комплексного використання мистецтва. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: мат-ли міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. ВДПУ імені Михайла Коцюбинського* «Вінниця, 2015. С. 374–378.
6. Шикирінська О. А. Вплив музичного виховання на формування морально-естетичної культури дітей дошкільного віку. *Науковий журнал «Педагогічні науки»*. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка. 2019. Вип. 74. С. 36–40.

ФОРМУВАННЯ УМІННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ВИСЛОВЛЮВАТИ ВЛАСНУ ДУМКУ ЗАСОБАМИ ТЕХНОЛОГІЙ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Вікторія Шляхтиченко
УДУ імені Михайла Драгоманова
м. Київ
Науковий керівник: Тесленко Т. В.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри початкової освіти

Новітнє суспільство висуває до освіти нові вимоги, однією з яких є формування особистостей, що спроможні ухвалювати неординарні рішення й ефективно налагоджувати взаємини у швидкоплинній реальності. Активність, самостійність, творчість, здатність адаптуватися до стрімких змін — ці риси